

Geleceğin ekonomisi

■ **EGE Sanayici ve İşadamları** Derneği (ESİAD) Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' başlıklı toplantı yapıldı. **ESİAD** Başkanı **Fadıl Sivri**, ekonomik büyümenin niteliğinin olumlu olduğunu belirterek, "Geleceğin ekonomisi denilen pek çok fark-

lı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var" diye konuştu. **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise Türkiye ekonomisini 2002 ve 2017 yılları arasındaki farklılıklarla değerlendirdi.

■ **Timur TARLIĞ/İZMİR, (DHA)**

KÜRESEL PAZARDA ZİRVE İÇİN KATMA DEĞER ŞART

Büyümenin niteliği ÖNEM ARZ EDİYOR

“Büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor” diyen **ESİAD** Başkanı **Fadıl Sivri**, 2018’de cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede acilen hayata geçirilmesi gerektiğini söyledi.

HÜRRIYET / İZMİR

EGE Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD), ‘2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler’ konulu toplantıyla 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisini değerlendirdi. 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı. **ESİAD** Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2018 yılında ekonomik beklentilerin ele alındığı toplantıda konuşan **ESİAD** Başkanı **Fadıl Sivri**, şu değerlendirmeyi yaptı:

DAHA FAZLA KATMA DEĞER

“Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyümeyle dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. Türkiye’nin küresel pazar payını büyümenin yolu daha fazla katma değer yaratmaktan, ara malı üretimindeki artışla ithalatın azaltılmasından geçiyor. 2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli.”

ESİAD üyeleri arasında gerçekleştirilen ‘Türkiye Ekonomisine İlişkin 2018 Yılı ESİAD Beklentileri’ anketinin sonuçları.

TEK HANE İÇİN FORMÜL YÜZDE 6

■ **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilgeç, “Ülkemizin 15 yıllık büyüme ortalaması 5,8. Son büyüme rakamlarına baktığımızda tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. Büyümenin kalitesinde ise dikkate değer bir iyileşme var. Maliye politikalarının gevşetilmesi ve Kredi Garanti Fonu’nun kullanımı her ne kadar katkı vermiş olsa da, büyüme kalitesinde sanayi üretimi ve ihracattan kaynaklanan bir iyileşme söz konusu. İşsizliği tek haneye çekebilmek için sürekli ve sürdürülebilir olarak en az yüzde 6 büyümeye ihtiyacı var” dedi.

ESİAD 2018 YILI BEKLENTİLERİ

GSYH BÜYÜMESİ	%4		
SABİT SERMAYE YATIRIM ARTIŞI	%4		
ENFLASYON	%12		
KISA VADELİ TL KREDİ FAİZİ	%15		
İŞSİZLİK ORANI	%13		
BÜTÇE AÇIĞI/GSYH	%4		
CARI AÇIK/GSYH	%5		
DOLAR İLK 6 AY SONU	4,20 TL	DOLAR YIL SONU	4,40 TL
EURO İLK 6 AY SONU	4,90 TL	EURO YIL SONU	5,20 TL

TASARRUFLAR ARTMALI

■ **ESİAD** Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal ise, tasarrufların artması gerektiğine dikkat çekti, “Bizim son dönemlerde yaşadığımız enflasyon hem maliyet hem talep kaynaklı. Yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE’nin de rolünü görmeliyiz. Kur yükseldiği zaman girdilerin fiyatı yükseltiyor, o da ÜFE’yi yükseltiyor. ÜFE’deki artış da birkaç

ay içerisinde TÜFE’ye yansıyor. Üretimi artırmalı, aynı zamanda üretimde ithalatın payını düşürmeliyiz. Zira, hem cari açık hem de dış ticaret açığı verdiğiniz takdirde büyüme istediğiniz seviyede olmaz. 2017 yılında finansmanın dörtte üçünü sıcak para ile sağlayabildik. Cari açık sorununu ilacı ülke olarak tasarruf oranını artırmamız” diye konuştu.

Büyümenin niteliği önemli

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi:

Beklentiler ve Öneriler" konulu toplantısında konuşan Başkan **Fadıl Sivri**, "Ülkemizde gerçekleşen çift haneli büyüme mem-

nuniyet verici. Bu büyümenin niteliği de önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2.4 düzeyinden 3.6 düzeyine yükseldi. Bu çok olumlu bir gelişmedir" dedi.

Fadıl Sivri

'İnovasyona dayalı büyümeliyiz'

EGE Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen, "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" konulu toplantıda, 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisi değerlendirildi; 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı.

Açılışta konuşan **ESİAD** Başkanı **Fadil Sivri**, "Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Ancak, büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı

2.4 düzeyinden 3.6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. Türkiye'nin küresel pazar payını büyütmenin yolu, daha fazla katma değer yaratmaktan, ara malı üretimindeki artışla ithalatın azaltılmasından geçiyor" şeklinde konuştu,

'Cari açık' uyarısı

2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin acilen hayata geçirilmesi gerektiğini belirten

Fadil Sivri

Sivri, şöyle devam etti: "Buna örnek olarak, ara malı üretimi, petrokimya, teknoloji ürünleri, makine gibi sektörlerle odaklanan yapısal desteklerin ve kümelenme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere en kısa sürede sağlanması gerekiyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız."

ESİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI FADIL SIVRI:

Türkiye en hızlı büyüyen ekonomilerden

BEYZA COŞKUNTÜRK / İZMİR

Ege Sanayicileri ve İş Adamları Derneği'nde (ESİAD) "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" adlı toplantıda ekonomiyi değerlendiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile Türkiye'nin en hızlı büyüyen ekonomilerden olduğunu söyledi.

Büyüme oranında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisine dikkat ederek değerlendirmek gerektiğinin altını çizen Sivri, "Büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümenin niteliğinin 2.4 düzeyinden

3.6 düzeyine yükselmesi sanayicilerin yatırım tarafındaki büyüme endeksinin bileşenlerinde ilerleme olduğunu gösteriyor. 2018'de cari açığın düşürülmesi için teknoloji, kimya, makine gibi farklı alanlarda yapısal desteklerle büyümenin niteliği desteklenmeli.

Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece ucuz ve düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız" diye konuştu.

"İç kaynaklarda tasarruf oranını yükseltmeliyiz"

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal ise tasarrufların artması gerektiğine işaret etti. Enflasyonda yaşanan sıkıntılı durumun hem talep hem de maliyet kaynaklı olduğunu belirten Uysal, "Yılsonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE'nin de rolünü görmeliyiz. İç kaynaklarda tasarruf oranını yükseltirsek, dış kaynağa ihtiyacımız

olmaz. Üretimi artırmalı, aynı zamanda üretimde ithalatın payını düşürmeliyiz" dedi.

"İthalata dayalı ihracatı düzeltmeliyiz"

Türkiye'nin 15 yıllık büyüme ortalamasının %5.8 olduğunu belirten ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, "Son büyüme rakamlarında tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. 7.4 ile makine teçhizat yatırımları bir artış gösterdi. İhracat emtialarımızın çoğu ithalata dayalı. Bu sebeple ihracatın artması ithalatı da artırıyor. Bu yapıyı değiştirecek adım atmalı, ithalata dayalı ihracatı azaltmalıyız" dedi.

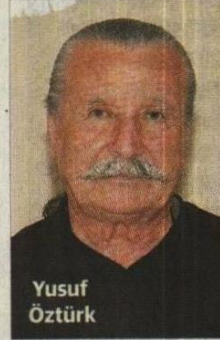
ESİAD'IN ANKETİNDE ULAŞIM PROJELERİ ÖN PLANA ÇIKTI

Egeli sanayiciden liman ve çevreyolu talebi

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) üyelerine 2018 yılında öncelik verilmesi gereken İzmir projelerini sordu. ESİAD üyelerine yönelik ankette ulaşım ile ilgili projeler ön plana çıktı. ESİAD üyeleri İzmir'de öncelik verilmesi gereken ilk projeyi ikinci çevreyolu olarak sıralarken, ikinci olarak kentsel dönüşüm projelerini önemsediklerini ortaya koydular. Ankette İzmir'de öncelik verilmesi gereken üçüncü yatırım da Alsancak Limanı'nın kapasite artırımı, Çandarlı Limanı, metro-raylı sistem ağlarının genişletilmesi olarak ifade edildi.

ESİAD üyeleri İzmir'de yatırım potansiyeli bulunan üç sektörü de enerji, inşaat- gayrimenkul ve gıda-tarım olarak sıraladılar. Ankete katılanlar İzmir'e daha fazla yabancı yatırımcı çekilmesinin önündeki engellerin başında teşviklerin yetersiz olduğu görüşünü savunurken, diğer nedenleri de bürokratik engeller, firma ölçeklerinin yetersizliği, ilgili sektörlerde kümeleme yetersizliği ve altyapı sorunları olarak ifade ettiler.

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk, ESİAD anket sonuçlarının İzmir iş dünyasının limanlara sahip çıktığını ortaya koyduğunu belirterek, "2018 yılının İzmir Alsancak Limanı ve Kuzey Ege Çandarlı Limanı için somut yatırım adımlarının atıldığı bir yıl olmasını diliyoruz" dedi.

Yusuf Öztürk

Alsancak Limanı'nın kapasitesini 2 milyon TEU'ya çıkarabiliriz

Öztürk, İzmir Körfezi'nde 12 kilometre uzunluk, 14 metre derinlik ve 250 metre genişlikteki yaklaşım kanalı ve körfezin kuzeyindeki 13 metre uzunluğundaki ve 8 metre derinliğindeki akıntı iyileştirme kanalını içeren İzmir Körfezi ve Limanı Rehabilitasyon Projesi'nin kentin geleceği için çok büyük önem taşıdığını söyledi. Öztürk, "İzmir Büyükşehir Belediyesi ile TCDD'nin ortak projesi ile yeni nesil gemilerin körfeze girmesini sağlayacak, Alsancak Limanı'nın büyüme imkânını artıracak. Rekabette lojistik maliyetlerin çok önem kazandığı bir dönemde, Ege sanayicisinin ve ihracatçısının ayağının dibinde bulunan ve tüm yük tiplerine neredeyse 365 gün hizmet verebilen Alsancak Limanı, bölgemizin en büyük şansı ve avantajı. Körfezi rehabilite edip, planlanan genişleme yatırımlarını yaparsak, limanın kapasitesini 2 milyon TEU'ya çıkarabiliriz" dedi.

Kuzey Ege Çandarlı Limanı'nın Türkiye'nin geleceğinin projesi olduğuna dikkat çeken Öztürk, hükümetin projeyi Türkiye'nin 5 endüstri bölgesinden biri olarak belirlediğini hatırlattı. Öztürk, "Çandarlı, üretim tesislerinin yanı sıra gemi bakım-onarım, akaryakıt ikmal, gemi tedarik, soğuk hava depoları ile çok amaçlı limanlar bölgesi olarak tasarlanmalıdır" diye konuştu.

ESİAD Başkanı **Fadıl Sivri**, “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve öneriler” toplantısında konuştu.

Fadıl Sivri:
“Büyümenin niteliği önem arz ediyor”

HABERİ SAYFA 9'DA

Sivri: “Büyümenin niteliği önem arz ediyor”

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” konulu toplantıda 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisi değerlendirilerek, 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı.

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2018 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, “Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Tabii ki bu büyüme ortamında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisini göz ardı etmemek gerek. Ancak, büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz Türkiye'nin küresel pazar payını büyümenin yolu daha fazla katma değer yaratmaktan, ara mali üretimindeki artışa ithalatın azaltılma-

ESİAD 2018 YILI BEKLENTİLERİ			
GSYH BÜYÜMESİ	%4		
SABİT SERMAYE YATIRIM ARTIŞI	%4		
ENFLASYON	%12		
KISA VADELİ TL KREDİ FAİZİ	%15		
İŞSİZLİK ORANI	%13		
BÜTÇE AÇIĞI/GSYH	%4		
CARİ AÇIĞI/GSYH	%5		
DOLAR İLK 6 AY SONU	4,20 TL	DOLAR YIL SONU	4,40 TL
EURO İLK 6 AY SONU	4,90 TL	EURO YIL SONU	5,20 TL

sından geçiyor. 2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Buna örnek olarak, ara mali üretimi, petrokimya, teknoloji ürünleri, makine gibi sektörlerle odaklanan yapısal desteklerin ve kümelendirme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere en kısa sürede sağlanması gerekiyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız” diye konuştu.

Kasım ayı enflasyon rakamları ile ilgili de değerlendirmelerde bulunan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sivri; “Maalesef yüksek enflasyon ve yüksek büyüme bir arada sürdürülebilir kavramlar değil. Bu nedenle, 2002-2009 yılları arasında uyguladığımız mali disiplin, sıkı para politikası ve bunun sonucunda fiyat istikrarı odaklı ekonomi gündemimize bir an önce geri dönülmelidir” dedi.

Açılış konuşmasının ardından ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, Ekonomik

Gözlem Grubu üyeleri Sıtkı Şükürer ve Mustafa Saim Uysal “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” sunumunu gerçekleştirdiler.

Başkan Sivri'nin ardından söz alan ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, “Ülkemizin 15 yıllık büyüme ortalaması 5,8. Son büyüme rakamlarına baktığımızda tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. Büyümenin kalitesinde ise dikkate değer bir iyileşme var. Maliye politikalarının gevşetilmesi ve Kredi Garanti Fonu'nun kullanımı her ne kadar katkı vermiş olsa da, büyüme kalitesinde sanayi üretimi ve ihracattan kaynaklanan bir iyileşme söz konusu. Ancak, işsizlik iki haneli kalmaya devam edecek gibi görünüyor. İşsizliği tek haneye çekebilmek için ülkemizin sürekli ve sürdürülebilir olarak en az %6 büyümeye ihtiyacı var” dedi.

Cari açığın dış ticaret açığından ve sanayinin dışa bağımlılığından kaynaklanan yapısal bir sorun olduğunu değerlendiren Bilget, bunun çözümünün hammadde ve ara malının Türkiye’de üretimini destekleyecek reformlar

ile orta ve uzun vadede gerçekleştirilebileceğini ifade etti. “Cari açığın GSYH'nin %5'i veya altında tutulabilmesi için finansmanın doğrudan yatırımlar ile sağlanması gerekli” dedi.

“Tasarruflar artmalı”

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Mustafa Saim Uysal ise, tasarrufların artması gerektiğine dikkat çekerek “Bizim son dönemlerde yaşadığımız enflasyon hem maliyet hem talep kaynağı. Yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE'nin de rolünü görmeliyiz. Kur yükseldiği zaman girdilerin fiyatı yükseltiyor, o da ÜFE'yi yükseltiyor. ÜFE'deki artış da birkaç ay içerisinde TÜFE'ye yansıyor” dedi. Cari açık konusunda da değerlendirmelerde bulunan Uysal, “Üretimi artırmalı, aynı zamanda üretimde ithalatın payını düşürmeliyiz. Zira, hem cari açık hem de dış ticaret açığı verdiğiniz takdirde büyüme istediğiniz seviyede olmaz. 2017 yılında finansmanın dörtte üçünü sıcak para ile sağlayabildik. Cari açık sorununu ilacı ülke olarak tasarruf oranımızı artırmamızdır” dedi.

+

İlk sıraya yazardım

■ **ESIAD**'ın 2018 öncelikleri anketinin başında kent içi ulaşım, ikinci çevre yolu yer almış. Ben de ilk sıraya ulaşımı yazardım. »»4. sayfada

DENİZ SİPAHİ

DENİZ SİPAHI

Ben de ilk sıraya ulaşımı yazardım

EGE Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin (ESİAD) üyelerine 2018 öncelikleri sorulmuş.

İlk beşte şu projeler yer almış.

- * İkinci çevre yolu...
- * Kentsel dönüşüm projeleri...
- * Alsancak Limanı'nın kapasite

artırımı...

* Çandarlı Limanı...

* Metro, raylı sistem ağının genişletilmesi...

Ankete katılmış olsaydım, ben de birinci sıraya çevre yollarının artırılması, özellikle 'ikinci çevre yolu'nun yapımını yazardım.

Ve özellikle de parantez içinde körfez geçiş projesine yer verirdim.

Çünkü herkes gibi ben de İzmir trafiğinin önümüzdeki yıllarda en büyük problem olacağını görüyorum.

İzmir'in bir şansızlığı var.

Kenti bölen bir körfez var.

Deniz elbette büyük bir avantaj,

keşke körfezi daha iyi kullanabilsek...

Ama ancak bu kadar olabiliyor.

Yani bir avantajı dezavantaj yapmış durumdayız.

O yüzden İzmir'in ulaşımında alternatifleri hep birlikte aramalıyız.

İkinci çevre yolu şart mı?

Bence şart...

Çünkü İzmir'in kuzeyi çok hızlı büyüdü. Ve bu yol Tüpraş, Petkim,

demir çelik tesisleri, Çandarlı ve Aliğa limanlarından dolayı ağır vasıta yüküyle neredeyse 24 saat çok yoğun hale geldi.

Yeni yerleşim yerleri de düşünülünce ikinci bir çevre yolunun şart olduğunu görüyorum.

Tramvay inşaatı belki kentte sıkıntı yarattı.

Ama raylı sisteme yapılan her yatırım geleceğe yatırımdır; faydalarını çok göreceğimize inanıyorum.

İZBAN'ın başarısı

■ METRO ve raylı sistemin ne kadar önemli olduğunu anlatan rakamlar var İzmir'de...

İZBAN, 2017'de tüm zamanların günlük, haftalık, aylık ve yıllık yolcu rekorlarını kırmış.

Geçen yıl toplam **98 milyon kişi** taşınmış.

Kurulduğu günden bu yana toplam **515 milyon kişi**yi taşımış.

O yüzden ben de İZBAN'ı hep örnek proje olarak gösteriyorum.

Merkezi hükümetle yerel yönetimler isterse ortak projeler üretip hayata geçirebilirler.

İzmir doğru ve örnek bir modeli ortaya koydu.

Rakamlar da bunu gösteriyor.

ESİAD'ın 2018 öncelikleri anketinin başında kent içi ulaşım, ikinci çevre yolu yer almış. Ben de ilk sıraya ulaşımı yazardım.

Kulüplerin çoğu borç batağında

■ BİZ İzmir'de Karşıyaka'yı konuşurken, Gaziantep'ten de flaş bir haber geldi. Gaziantepspor'un yöneticileri kısa sürede sorunlarına çözüm bulamazlarsa anahtarını valiliğe teslim edeceklerini açıkladılar.

Şimdi kentte bir kampanya yapılması planlanıyor.

Ocak sonuna kadar takımların transfer yapma hakkı bulunuyor.

Gaziantep'in de borcu 110 milyon liranın üzerinde, transfer yasağını kaldırmak için de 10 milyon kaynak gerekiyor.

Aslında Türkiye'deki birçok kulübün kaderi aynı...

Kötü yönetimler, bugünün

dünyasına uygun olmayan yönetim modelleri takımlarımızı ağır borç yüküyle karşı karşıya bıraktı.

Karşıyaka, Gaziantep kurtulur mu?

Kurtulmasına kurtulur da; bu zihniyetle değil...

Çözüm?

Her zaman bir çıkış yolu vardır.

BRAVO Başkan

■ BORNOVA Belediyesi'nde geçenlerde toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeye önemli bir madde de eklendi.

Dendi ki; "Aile içi şiddet uyguladığı ilgili mercilerle tespit edilen personelin mali ve sosyal yardımlardan elde ettiği haklar elinden alınarak eşine

ödenecek..."

Bu meseleyle topyekün mücadele etmeliyiz. Daha önce de Bayraklı, Urla ve Konak Belediyeleri'nde de benzer maddeler sözleşmelere eklenmişti.

Aile içi şiddete son verebilmek için her türlü yöntemi denemeli ve uygulamalıyız.

ESİAD'ın 2018 beklenti anketi

EGE Sanayi ve İşadamları Derneği (ESİAD), kendi üyelerine Türkiye ekonomisine ilişkin 2018 yılı beklentilerini sordu.

BEKLENTİLER bize de normal geldi.

Yalnız TL kredi faizi sanki birkaç puan düşük.

Büyük sanayiciler belki bu orandan borçlanıyor, ama diğerleri için bilinsin ki, kredi faizi daha yüksek.

İşsizlik yüzdesinde de kastedilenin Türkiye geneli değil, İzmir olduğu anlaşılıyor.

ESİAD üyelerine 2018 yılı için öncelik verilmesi gereken üç konu sorulduğunda, pek çok seçenek arasından üç tanesi "uzak ara" ön plana çıktı.

Onlar da sırasıyla, "Hukukun üstünlüğü", "Ekonomik İstikrar", "Öngörülebilirlik".

Yani bu hususlar zaten

Geniş katılımlı anket sonuçları şöyle;

GSYH Büyümesi	%4	İşsizlik oranı	%13
Sabit Sermaye Yatırım Artışı	%4	Bütçe açığı/GSYH	%4
Enflasyon	%12	Cari açık/GSYH	%5
Kısa vadeli TL kredi faizi	%15	Dolar kuru yıl sonu	4.40
		Euro kuru yıl sonu	5.20

Sıtkı ŞÜKÜRER

ssukurer@gmail.com

hiç kimseye şaşırtıcı gelmezdi.

Üyeler, İzmir'de öncelik verilmesi gereken "üç yatırıma" şu yanıtları vermişler.

"İkinci çevre yolu", "Kentsel dönüşüm projeleri" ve "Alsancak Limanı'nın kapasite artırılması".

Listede, dördüncü ve beşinci sıralarda "Çandarlı Limanı" ve "Metro-raylı sistem ağının genişletilmesi" yer alıyor.

Dikkat edersiniz

"Körfez geçiş projesi"

İzmir iş dünyasını fazla heyecanlandırmamış.

Yani oraya harcanacak parayla yukarıdakilerin tamamının yapılabileceğini insanlarımız biliyor.

İşadamları 2018 yılında İzmir için "enerji, inşaat ve gayrimenkul, gıda ve tarım" sektörlerini yatırım potansiyeli yüksek iş kolları olarak görmüşler. Bir de İzmir için, "ilave teşvik, az bürokrasi" istiyorlar.

Enteresan olan "İzmir'e ulaşımın zor olması" seçeneği bu yılki anket sonuçlarında yok. Otoyol ve hızlı tren projeleri bu kaygıyı ortadan kaldırmış gözüküyor.

■ İş dünyasında farklı bir ruh hali oluşmayı başladı.

Çok gerilere gitmeyin, daha 6-7 ay öncesinde müthiş bir tedirginlik yaşıyordu.

Ana sebep siyasilerin söylemleriydi.

Herkes Türkiye'nin zeminin kayacağını, bir Ortadoğu ülkesi haline dönüşeceğini düşünüyordu.

Ancak, ne olduysa bilemiyoruz, derinlerden fizlenen bir güç kendini son dönemlerde giderek daha fazla hissettiriyor.

Bu ülke, hiç kimsenin kendi değerlerine göre biçimleyebileceği, eritip şekillendireceği bir yer değil.

Her şeyden önce, yılda 850 milyar dolar katma değer üreten, 400 milyar dolara yaklaşan dış ticaret hacmiyle, özellikle de Avrupa ile yoğun ticari ilişkilerini oturtmuş, devletin himme-

Endişe eşiği aşıldı

tine ve desteğine yaslanmadan hayatını sürdüren bir ekonomimiz var.

Yine sayıları on milyonları fazlası ile aşan ve evrensel değerlere heyecanla yaklaşan, "medeniyet" denilen kavramın ancak "demokrasiyi" odak noktasına alan değerlerden beslenebileceğinin farkında, genç ve dinamik bir nüfusa sahibiz.

Kaybedenler kulübünün ateşli hatipleri; barış, huzur, keyif isteyen rasyonel kitleleri hiçbir şekilde ikna edemez, sindiremez, korkutarak teslim alamaz.

Diyeceğimiz, bu ülkenin makul insanları giderek kendi güçlerinin farkına varıyor, asıl olanın, doğru duruşun, haklılığın, içlerinde biriktirdikleri "insan"da saklı olduğunu nihayet

hissedip, özgüvenlerine kavuşuyorlar.

İşin enteresanı bu farkındalığın dışı vurumu en fazla TÜSİAD söylemlerinde kendini gösteriyor.

Etyen Mahçupyan'ın da büyük bir isabetle teşhis ettiği gibi "Patronlar kulübü", toplum vicdanının cesur sesi olarak, söylenmesi gereken her şeyi söylüyor, susmuyor.

Onlardan yayılan mesaj, önce iş dünyasına ve giderek morali bozuk kitlelere ulaşıyor, siyasilerin gençlik hayalleri kaale alınmıyor, normal hayatlara devam ediliyor.

Bu kararlı tutum öylesine bir ağırlık kazanıyor ki, çizgi dışı politik demeçler gülümsenerek karşılanıyor, piyasalar nazara almıyor, ertesi gün "geri vitesin" bermetat geleceğinden emin, kendi işlerine bakıyorlar.

Büyümenin büyüğü

Türkiye 3. çeyrekte yüzde 11.1'lik rekor büyümeye imza attı. Büyüme rakamları iş dünyasını sevindirdi. Ancak yapılan bütün değerlendirmelerde 'sürdürülebilir ve nitelikli büyüme' kavramı ön plana çıktı. **ESİAD** Ekonomik Gözlem Grubu'nun, büyüme rakamları ve 2018 beklentileri ile ilgili dernek üyelerini bilgilendirdiği toplantıda **ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri, 2018 yılında cari açık oranının da düşürülmesi için teknoloji, kimya, makine gibi farklı alanlarda yapısal desteklerle büyümenin niteliğinin desteklenmesi önerisinde bulundu.** Sivri, Türkiye'nin küresel rekabet için sadece ucuz ve düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümesi gerektiğine de dikkat çekti. Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde de bir araya geldiğim iş insanları da büyüme konusunda benzer

Murat Şahin

msahinletisim@gmail.com

EKO BAKIŞ

görüşleri dile getirdi. Hizmetler ve inşaat sektörüne dayalı bir büyüme yerine, üretime dayalı katma değerli sürdürülebilir bir büyüme istediklerini vurguladı. Sokakta vatandaşlara sorulduğunda ise büyümenin kendi ceplerine yansımadağını söylüyor. Büyüme gerçekten büyüğü bir kelime. Sadece rakamlarda kalmaması, gerçekten büyümeyi hissetmesi gerekiyor. Rekor büyüme oranı, görülüyor ki ne sanayiciyi ne de vatandaşını sevindirmiş. **Büyümenin sürdürülebilir olması için öncelikle yapısal reformların hayata geçirilmesi gerekiyor. Ayrıca, Endüstri 4.0 üretim modelinin her alanda uygulanması ve eğitim sisteminin bu modelin ihtiyaç duyduğu bireyler yetiştirecek nitelikte yeniden dizayn edilmesi şart.** Yoksa geçici rekor büyüme sevinçleri yaşayarak, ülke olarak sağlam bir ekonomik yapı ve toplumsal refaha ulaşmış huzurlu bir toplum hedefine varamayız.

ÜNLÜTÜRK AİLESİNİN BAŞARISI

Izmir iş dünyasında Ünlütürk soyisinin ayrı bir değeri vardır. Şükrü ile Sabri Ünlütürk kardeşler, sektörlerine ve topluma yaptıkları katkılarla anılır. Birçok başarılı projeye imza atan, 1990'lı yıllarda EGS Holding'in kurucuları arasında yer alan Şükrü Ünlütürk, Adıyaman'da başladığı üretim seferberliği ile Güneydoğu Anadolu'yu hazır giyim sektörü ile tanıştırdı. Binlerce kişiye iş imkânı yarattı. Sivil toplum örgütlerindeki görevlerinde de hep yeni projeler üreterek toplumsal faydayı ön planda tuttu. Sabri Ünlütürk ise halen tekstil sektörünü başarılı şekilde temsil ederken, **Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanlığı** görevini sürdürüyor. Ailece yönettikleri Sun Tekstil'de kurdukları Ar-Ge merkezi ile

Türkiye ikincisi oldular. Türkiye İhracatçıları Meclisi ve uluslararası yönetim danışmanlığı firması IMP3rove Academy işbirliğiyle gerçekleştirilen inovasyon geliştirme programı İnovaLIG'de 'İnovasyon Yaşam Döngüsü Süreçleri' kategorisinde ödül aldılar. Bu ödüle 971 başvuru arasından layık görüldüler. Ünlütürk ailesini, bu ödül için kutluyorum. Tekstil sektöründe yarattığı katma değerle 2016 Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşları arasında 314. sırada yer alan Sun Grup bünyesinde Sun Tekstil, Jimmy Key, Ekoten, Ames ve TDU markaları bulunuyor. Hiçbir başarı tesadüf değildir. Kazandıklarını yatırıma dönüştüren, toplumsal faydayı ön planda tutan bu iş insanlarına bu ülkenin daha çok ihtiyacı var.

ESİAD EKONOMİNİN SON 15 YILINI DEĞERLENDİRDİ

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu'nun '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi' raporu dernek binasındaki toplantıda sunuldu. Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, kasım ayı enflasyonu ve 3. çeyrek büyümesinin beklentilerin üzerinde olduğunu söyledi. Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise 2002-2017 arası ortalama yüzde 5.8 büyüme yaşandığını belirtti, "Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ekonomide payı sürekli düşüyor. Bir taraftan iyi, bir taraftan da sakınılmalı" dedi. ■ **DHA**

2018'de cari açık kapanmalı

ESİAD Başkanı **Fadil Sivri**, "2018'de cari açığı düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Yapısal desteklerin ve kümelenme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere hemen sağlanması gerekiyor" dedi.

FADIL Sivri, "Maalesef yüksek enflasyon ve yüksek büyüme bir arada sürdürülebilir kavramlar değil. Bu nedenle, 2002-2009 yılları arasında uyguladığımız mali disipline geri dönülmesi elzem" diye konuştu. ■ 5'te

Fadıl Sivri

2018'de cari açık kapanmalı

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, '2018'de cari açık oranını düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Yapısal desteklerin ve alt yapısının en kısa sürede sağlanması gerekiyor' dedi

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen 2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler konulu toplantıda 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisi değerlendirilerek, 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı. **ESİAD** Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2018 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, 'Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada

en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Tabii ki bu büyüme oranında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisini göz ardı etmemek gerek. Ancak, büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz Türkiye'nin küresel pazar payını büyümenin yolu daha fazla katma değer yaratmaktan, ara malı üretimindeki artışla ithalatın azaltılmasından geçiyor. 2018'de cari açık oranını düşü-

rücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Buna örnek olarak, ara malı üretimi, petrokimya, teknoloji ürünleri, makine gibi sektörler odaklanan yapısal desteklerin ve kümelenme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere en kısa sürede sağlanması gerekiyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız' dedi.

Kasım ayı enflasyon rakamları ile ilgili de değerlendirmelerde bulunan **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı Sivri, 'Maalesef yüksek enflasyon ve yüksek büyüme bir arada sürdürülebilir kavramlar değil. Bu nedenle, 2002-2009 yılları arasında uyguladığımız mali disiplin, sıkı para politikası ve bunun sonucunda fiyat istikrarı odaklı ekonomi gündemimize bir an önce geri dönülmesi elzem' diye konuştu.

Ortalama yüzde 6 olmalı

Açılış konuşmasının ardından **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, Ekonomik Gözlem Grubu üyeleri Sıtkı Şükürer ve Saim Üysal 2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve

Öneriler sunumunu gerçekleştirdiler.

Başkan Sivri'nin ardından söz alan **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, 'Ülkemizin 15 yıllık büyüme ortalaması 5,8. Son büyüme rakamlarına baktığımızda tarım ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. Büyümenin kalitesinde ise dikate değer bir iyileşme var. Maliye politikalarının gevşetilmesi ve Kredi Garanti Fonu'nun kullanımı her ne kadar katkı vermiş olsa da, büyüme kalitesinde sanayi üretimi ve ihracattan kaynaklanan bir iyileşme söz konusu. Ancak, işsizlik iki haneli kalmaya devam edecek gibi görünüyor. İşsizliği tek haneye çekebilmek için ülkemizin sürekli ve sürdürülebilir olarak en az %6 büyümeye ihtiyacı var' dedi.

Cari açığın dış ticaret açığından ve sanayinin dışa bağımlılığından kaynaklanan yapısal bir sorun olduğunu değerlendiren Bilget, bunun çözümünün hammadde ve ara malının Türkiye'de üretilmesini destekleyecek reformlar ile orta ve uzun vadede gerçekleşebileceğini ifade ederek, 'Cari açığın GSYH'nın %5'i veya altında tutulabilmesi için finansmanının doğrudan yatırımlar ile sağlanması gerekli' dedi.

Ekonomide olumlu gelişmeler kapıda

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, kasım ayı enflasyon rakamları ve 3. çeyrek büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu belirtti.

>> **Özkan PEKÇALIŞKAN**'ın haberi 5'te

Sivri: Büyümenin Niteliği Olumlu

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, Türkiye ekonomisinin değerlendirildiği toplantıda, ekonomik büyümenin niteliğinin olumlu olduğunu belirterek "Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek" dedi

ÖZKAN PEKÇALIŞKAN

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumunu demek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi.

TARIM GERİYE GİDİYOR

Toplantıda konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, kasım ayı enflasyon rakamları ve 3. Çeyrek büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu belirterek, "Kredi garantisi fonu gibi piyasaya destek veren araçların devreye girmesi ve kamu yatırımlarıyla dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olduk. Büyümenin niteliği olumlu. Daha önce yarıdan çok tüketim harcamalarına ağırlık verildiğini, kamu yatırımlarının payının çok olduğunu, özel sektörün üretime yönelik desteklenmesi gerektiğinden bahsetmiştik. Bu yönde rakamların yükseldiğini görüyoruz. Bu da bize hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösterdiğini düşünüyoruz. Bildiğiniz gibi piyasa bazı yaşamlar yaşıyor. Bunun geçici mi yoksa yapısal önlemler mi önünün alınabilir olup olmadığını konuşacağız" dedi. Sektörlerin 2002 ve 2017 yıllarındaki büyüme oranlarını karşılaştıran Bilget, "Tarım yüzde 9,7'den yüzde 6,6'ya, sanayi yüzde 17,7'den yüzde 20'ye, inşaat yüzde

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumu demek binasında gerçekleştirildi.

4,3'ten yüzde 7,7'ye, hizmetler yüzde 69,6'dan yüzde 66,1'e geldi. İnşaatın büyüme payının nedeni inşaatın kayıt altına girmesi. Hizmetler 3 puan kaybederken bunu sanayi almış. İnşaat 2 puan kazanmış tarım kaybetmiş. Fark edilen bir şey var, tarım geriye gidiyor. İnşaat malzemeleri ise ithalata karşı ihracat fazlası veren tek sektör. Elmayla armutu karıştırmamız gerek" diye konuştu.

VERGİ GELİRİNİN PAYI ARTIYOR

Bütçe açığının 2001 krizinden sonra 2004 yılında iyileşmeye gittiğini anlatan Bilget, "2009'da dünya krizinin yaşandığı alanda yine düşüştü ancak master kriteri yüzde 3. 2017'de yüzde 2, 2018 yılında beklenti yüzde 3'e yakın. Biraz tedirgin etmeye başlıyor. Bütçe gelirleri içerisinde vergi gelirinin payı artıyor. Bütçeleri vergi ile finanse etmek gerekir ve bu alanda iyileşme var. OECD'de ise iyi olmadığımız alan, dolaylı vergiler ve dolaysız vergiler arasındaki oran. Do-

laysız verginin yüksek, dolaylı verginin düşük olması gerekir. Bizde oran tam tersi" dedi.

İSTIKRARLI BÜYÜRSEK İŞSİZLİK AZALIR

İşsizlik oranına da değinen Bilget şöyle dedi: "İşsizlik oranı çok değişmedi. 15 sene içinde iş gücüne katılma oranı yüzde 44'ten 54'e geldi. Her yıl 1-1,5 milyon insan iş gücüne katılıyor. Genç nüfus ve nüfus artışının doğal sonucu. İstikrarlı büyürsek tek haneye gelir. Yoksa geçici olur. Bu ülkenin geçiği. Geniş tanımlı işsizlik oranı var. İşsizlik 10,6 geniş tanımlı olan ise 18,2. Geniş tanımlı işsizler iş bulmaktan umudunu kesmiş olanlar. Enflasyon 2003'ten sonra takip edildiğinde en yüksek oran tahminimiz yüzde 12 olacağı. 2003 yılında TÜFE 18,4 ÜFE 13,9 iken, 2017'de TÜFE 12, ÜFE'nin ise 15 olarak tamamlanması tahmin ediliyor. 2017 yılı cari açığı ise GSYİH'nin yüzde 5'ine yaklaştı. Bir ülke yüzde 20 oranında tasarruf etmeli. 2002 yılında tasarruf oranı 18,6, 2017'de ise 14,6. Biz 2002 yılında kendi paramızla yaşıyoruz." dedi.

TETİKLEYİCİ ÖNLEMLERE İHTİYAÇ VAR

2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyleyen Sivri, "Cari açığa direk etki edecek, elektronik, petrokimya, ilaç ve makinalar alanında yapısal desteklere, hızlı, seçim ekonomisinde pusulamızı kaybetmeden, doğrudan yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyacımız var. Büyük yatırımlar, büyük alan ve stratejik planlama gerektiriyor. Kümelene altyapısı geliştirme ihtiyacımız var. Her zaman bölgesel teşviklerin tam olarak yeterli olmuyor. Sektörel ve stratejik teşviklerin, arazi ve arsa üretimi konusunda, yatırım alanları konusunda bürokrasi tarafında hazır hale getirilmesi de gerekiyor. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli. Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesince ihtiyaç var" diye konuştu.

BÜYÜME İYİ, TARIM DÜŞÜYOR

ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget, 2002 ve 2017 yılları arasındaki büyüme oranlarını karşılaştırdı. 15 yılda ortalama yüzde 5,8 büyüme yaşandığını belirten Bilget, "2016 yılında 3. Çeyrekte büyüme -0,8 iken bu

yı 11,7 büyüme var. Bunda 15 Temmuz'un da etkisi var. Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ülke ekonomisindeki payı istikrarlı şekilde düşüyor. Bir taraftan iyi olarak değerlendirilebilir bir taraftan da sakınılması gerekir" dedi.

Muhittin Bilget

Fadil Sivri

◆ **ESİAD** bünyesinde "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" başlıklı toplantı gerçekleşti

2018'de büyüme niteliği desteklenmeli

SELDA AK

Ege Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (ESİAD) bünyesinde "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" başlıklı toplantı gerçekleşti. 2017 yılının son ayında bulunmamız itibarıyla ekonomiyi değerlendiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri** "Türkiye en hızlı büyüyen ekonomilerden oldu" diye konuştu.

2018 yılından ekonomik beklentileri ele alan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, 2017 yılı ekonomisini hakkında büyüme ve mega yatırımları konuştu. Sivri, "Ülkemizin ekonomik büyüme rakamlarında 2017 yılında özellikle 3. Çeyrek rakamlarıyla beklediğimizden daha olumlu bir seyir izlendi. Üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi olduk" dedi. Gerçekleşen toplantıda ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal ve ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget yaptıkları sunumda 2017 yılı ekonomisini değerlendirdiler.

Büyüme desteklenmeli

Büyüme oranında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisine dikkat ederek değerlendirmek gerektiğini vurgulayan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl

✓ **ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri**, "2018 yılında cari açık oranının da düşürülmesi için teknoloji, kimya, makine gibi farklı alanlarda yapısal desteklerle büyümenin niteliği desteklenmeli." dedi.

Sivri, "Büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Yatırımdan çok tüketim harcamalarına ağırlık verildiği kamu yatırımlarının yatırımlar içerisinde ki payının çok fazla olduğu dolayısıyla bu durumun özel sektörün üretime dönük harcamalarıyla desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştık. Büyümenin niteliğinin 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükselmesi sanayicilerin yatırım tarafındaki büyüme endeksinin bileşenlerinde ilerleme olduğunu gösteriyor. 2018 yılında cari açık oranının da düşürülmesi için teknoloji, kimya, makine gibi farklı alanlarda yapısal desteklerle büyümenin nite-

liği desteklenmeli. Mega yatırımlar anlamında büyük alanlar, büyük yatırımlar ve satıcı planlama gerektiriyor. Bölgesel kalkınma önemli ama tek başına yeterli değil. Bu konuda sektörel ve stratejik teşviklerin hatta arazi ve arsa yönetimi konusunda mega yatırımlara yapılabilecek yatırım alanlarının belki de devlet kademeleri tarafından da hazır hale getirilmesi önem arz ediyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece ucuz ve düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız" şeklinde konuştu.

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal tasarrufların artması gerektiğinin altını çizerek enflasyonda yaşanan sıkıntılı durumun hem talep hem de maliyet kaynaklı olduğunu belirtti. Uysal, "Bizim son dönemlerde yaşadığımız enflasyon hem maliyet hem talep kaynaklı. Yılsonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE'nin de rolünü görmeliyiz. Kur yükseldiği zaman girdilerin fiyatı yükseltiyor, o da ÜFE'yi yükseltiyor. ÜFE'deki artış da birkaç ay içerisinde TÜFE'ye yansıyor. Bunu engellemek için tasarrufları artırmalıyız. İç kaynaklarda tasarruf oranını yüksel-

tirmek dış kaynağa ihtiyacımız olmaz. Üretimi artırmalı, aynı zamanda üretimde ithalatın payını düşürmeliyiz. Tasarruf yetersizse dış kaynağa gidiyorsunuz. Böyle olunca dış açık geliyor. Bu da diğer açıkları tetikliyor. Hem kombinasyon hem finansmanı dengeli bir şekilde yapmak gerekiyor" diye konuştu.

İthalata dayalı ihracatı azaltmalıyız

Türkiye'nin 15 yıllık büyüme ortalamasının yüzde 5,8 olduğunu söyleyen ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, tarımın ülke ekonomisinde düşen bir grafik çizdiğini belirtti. Bilget, "Son büyüme rakamlarına baktığımızda tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. 7,4 ile makine teçhizat yatırımları bir artış gösterdi. Sanayide ve inşaatla geçtiğimiz 15 yılda 3'er puanlık bir büyüme göze çarpıyor. Fakat inşaat sektöründe sektörün kayıt altına girmesinden kaynaklanan bir büyüme olduğunu da bilmemiz gerekiyor. İhracat her zaman olduğu gibi büyümeye katkı vermeyi sürdürüyor. İhracat emtialarımızın çoğu ithalata dayalı. Bu sebeple ihracatın artması ithalatı da artırıyor ve ithalat-ihracat farkı asla gerilemiyor. Bu yapıyı değiştirecek adımlar atmamız gerekiyor. İthalata dayalı ihracatı azaltmalıyız" dedi.

Tarım geriye gidiyor

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumunu dernek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi. Toplantıda konuşan **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget, 2002 ve 2017 yılları arasındaki büyüme oranlarını karşılaştırdı. 15 yılda ortalama yüzde 5.8 büyüme yaşandığını belirten Bilget, "2016 yılında 3. çeyrekte büyüme -0,8 iken bu yıl 11,7 büyüme var. Bunda 15 Temmuz'un da etkisi var. Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ülke ekonomisindeki payı istikrarlı şekilde düşüyor. Bir taraftan iyi olarak değerlendirilebilir bir taraftan da sakınılması gerekir" dedi. Sektörlerin 2002 ve 2017 yıllarındaki büyüme oranlarını karşılaştıran Bilget, "Tarım yüzde 9,7'den yüzde 6,6'ya, sanayi yüzde 17,7'den yüzde 20'ye, inşaat yüzde 4,3'ten yüzde 7,7'ye, hizmetler yüzde 69,6'dan yüzde 66,1'e geldi. İnşaatın büyüme payının nedeni, inşaatın kayıt altına girmesi. Hizmetler 3 puan kaybederken bunu sanayi almış. İnşaat 2 puan kazanmış, tarım kaybetmiş. Fark edilen bir şey var; tarım geriye gidiyor. İnşaat malzemeleri ise ithalata karşı ihracat fazlası veren tek sektör. Elmayla armutu karıştırmamız gerek" diye konuştu. **İzmir** - dha

Vergi ve cari açıkta düzenleme gerekiyor

EGE Sanayici ve İşadamları Derneği (**ESİAD**) Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumu gerçekleştirildi. Toplantıda konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, 2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyledi, “Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek” dedi. **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhtin Bilget ise, “OECD'de ise iyi olmadığımız alan, dolaylı vergiler ve dolaysız vergiler arasındaki oran Dolaysız verginin yüksek, dolaylı verginin düşük olması gerekir. Bizde oran tam tersi” diyerek düzenleme yapılması gerektiğinin altını çizdi

“Büyümenin niteliği önem arz ediyor”

Fadıl Sivri “Büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz” dedi

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” konulu toplantıda 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisi değerlendirilerek, 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı. ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2018 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, “Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Tabii ki bu büyüme oranında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisini göz ardı etmemek gerek. Ancak, Türkiye’nin küresel pazar payını büyütmenin yolu daha fazla katma değer yaratmaktan, ara malı üretimindeki artışla ithalatın azaltılmasından geçiyor. 2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Buna örnek olarak, ara malı üretimi, petrokimya, teknoloji ürünleri, makine gibi sektörlerle odaklanan yapısal desteklerin ve kümelenme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere en kısa sürede sağlanması

gerekiyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız” dedi.

MALİ DISİPLİN

Kasım ayı enflasyon rakamları ile ilgili de değerlendirmelerde bulunan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sivri; “Maalesef yüksek enflasyon ve yüksek büyüme bir arada sürdürülebilir kavramlar değil. Bu nedenle, 2002-2009 yılları arasında uyguladığımız mali disiplin, sıkı para politikası ve bunun sonucunda fiyat istikrarı odaklı ekonomi gündemimize bir an önce geri dönülmesi elzemdir” diye konuştu. Açılış konuşmasının ardından ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, Ekonomik Gözlem Grubu üyeleri Sıtkı Şükürer ve Saim Uysal “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” sunumunu gerçekleştirdiler.

“BÜYÜME İHTİYAÇ”

Başkan Sivri’nin ardından söz alan ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, “Ülkemizin 15 yıllık büyüme ortalaması 5,8. Son

büyüme rakamlarına baktığımızda tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. Büyümenin kalitesinde ise dikkate değer bir iyileşme var. Maliye politikalarının gevşetilmesi ve Kredi Garanti Fonu’nun kullanımı her ne kadar katkı vermiş olsa da, büyüme kalitesinde sanayi üretimi ve ihracattan kaynaklanan bir iyileşme söz konusu. Ancak, işsizlik iki haneli kalmaya devam edecek gibi görünüyor. İşsizliği tek haneye çekebilmek için sürekli ve sürdürülebilir olarak en az %6 büyümeye ihtiyacı var” dedi. Cari açığın dış ticaret açığından ve sanayinin dışa bağımlılığından kaynaklanan yapısal bir sorun olduğunu değerlendiren Bilget, çözümünün hammadde ve ara malının Türkiye’de üretilmesini destekleyecek reformlar ile gerçekleşebileceğini ifade etti. “Cari açığın GSYH’nin %5’i veya altında tutulabilmesi için finansmanının doğrudan yatırımlar ile sağlanması gerekli” dedi. ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal “Bizim son dönemlerde yaşadığımız enflasyon hem maliyet hem talep kaynaklı. Yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE’nin de rolünü görmeliyiz. ÜFE’deki artış da TÜFE’ye yansıyor” dedi. **HABER MERKEZİ**

BÜTÇEDE VERGİNİN PAYI ARTIYOR

ESİAD'da Türk ekonomisi konuşuldu

Türkiye ekonomisini değerlendiren **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget, bütçe gelirleri içerisinde vergi gelirinin payının arttığını ve yılsonu enflasyon beklentilerinin yüzde 12 olduğunu açıkladı

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD), Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" sunumunu dernek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi.

Toplantıda Konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, Kasım ayı enflasyon rakamları ve 3. Çeyrek büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu belirterek, "Kredi garanti fonu gibi piyasaya destek veren araçların devreye girmesi ve kamu yatırımlarıyla dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olduk. Büyümenin niteliği olumlu. Daha önce yatırımdan çok tüketim harcamalarına ağırlık verildiğini, kamu yatırımlarının payının çok olduğunu, özel sektörün üretime yönelik desteklenmesi gerektiğinden bahsetmiştik. Bu yönde rakamların yükseldiğini görüyoruz. Bu da bize hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösterdiğini düşünüyoruz. Bildiğiniz gibi piyasa bazı yavaşlamalar yaşıyor. Bunun geçici mi yoksa yapısal önlemler mi önünün alınabilir olup olmadığını konuşacağız" dedi.

"Doğrudan yatırım şart"

2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyleyen Sivri, "Cari açığa direkt etki edecek, elektronik, petrokimya, ilaç ve makinalar alanında yapısal desteklere, hızlı, seçim ekonomisinde pusulamızı kaybetmeden, doğrudan yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyacımız var. Büyük yatırımlar, büyük alan ve stratejik planlama gerektiriyor.

Kümelenme altyapısı geliştirme ihtiyacımız var. Her zaman bölgesel teşviklerin tam olarak yeterli olmuyor. Sektörel ve stratejik teşviklerin, arazi ve arsa üretimi konusunda, yatırım alanları konusunda bürokrasi tarafında hazır hale getirilmesi de gerekiyor. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli. Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var" diye konuştu.

Ortalama yüzde 5,8

ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise yaptığı sunumda, 2002 ve 2017 yılları arasındaki büyüme oranlarını karşılaştırdı. 15 yılda ortalama yüzde 5,8 büyüme yaşandığını belirten Bilget, "2016 yılında 3. Çeyrekte büyüme -0,8 iken bu yıl 11,7 büyüme var. Bunda 15 Temmuz'un da etkisi var. Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ülke ekonomisindeki payı istikrarlı şekilde düşüyor. Bir taraftan iyi olarak değer-

lendirilebilir bir taraftan da sakınılması gerekir" ifadelerini kullandı.

Sektörlerin 2002 ve 2017 yıllarındaki büyüme oranlarını karşılaştıran Bilget, "Tarım yüzde 9,7'den yüzde 6,6'ya, sanayi yüzde 17,7'den yüzde 20'ye, inşaat yüzde 4,3'ten yüzde 7,7'ye, hizmetler yüzde 69,6'dan yüzde 66,1'e geldi. İnşaatın büyüme payının nedeni inşaatın kayıt altına girmesi. Hizmetler 3 puan kaybederken bunu sanayi almış. İnşaat 2 puan kazanmış tarım kaybetmiş. Fark edilen bir şey var, tarım geriye gidiyor. İnşaat malzemeleri ise ithalata karşı ihracat fazlası veren tek sektör. Elmayla armudu karıştırmamız gerek" diye konuştu.

Verginin payı artıyor

Bütçe açığının 2001 krizinden sonra 2004 yılında iyileşmeye gittiğini anlatan Bilget, "2009'da dünya krizinin yaşandığı alanda yine düşüşte ancak master kriteri yüzde 3. 2017'de yüzde 2, 2018 yılında beklenti yüzde 3'e yakın. Biraz tedirgin etmeye başlıyor. Bütçe gelirleri içerisinde vergi gelirinin payı artıyor. Bütçeleri vergi ile finanse etmek gerekir

ve bu alanda iyileşme var. OECD'de ise iyi olmadığımız alan, dolaylı vergiler ve dolaysız vergiler arasındaki oran. Dolaysız verginin yüksek, dolaylı verginin düşük olması gerekir. Bizde oran tam tersi" dedi.

Bilget şöyle devam etti: "İşsizlik oranı çok değişmedi. 15 sene içinde iş gücüne katılma oranı yüzde 44'ten 54'e geldi. Her yıl 1-1,5 milyon insan iş gücüne katılıyor. Genç nüfus ve nüfus artışının doğal sonucu. İstikrarlı büyürsek tek haneye gelir. Yoksa geçici olur. Bu ülkenin gerçeği. Geniş tanımlı işsizlik oranı var. İşsizlik 10,6 geniş tanımlı olan ise 18,2. Geniş tanımlı işsizler iş bulmaktan umudunu kesmiş olanlar. Enflasyon 2003'ten sonra takip edildiğinde yıl sonu en yüksek enflasyon oran tahminimiz yüzde 12 olacağı. 2003 yılında TÜFE 18,4 ÜFE 13,9 iken, 2017'de TÜFE 12, ÜFE'nin ise 15 olarak tamamlanması tahmin ediliyor. 2017 yılı cari açığı ise GSYİH'nın yüzde 5'ine yaklaştı.

Bir ülke yüzde 20 oranında tasarruf etmeli. 2002 yılında tasarruf oranı 18,6, 2017'de ise 14,6. Biz 2002 yılında kendi paramızla yaşıyorduk."

Stratejik plan yapmak gerek

Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı sunumu gerçekleştiren ESIAD Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise Türkiye ekonomisini 2002 ve 2017 yılları arasındaki farklılıklarla değerlendirdi.

Türkiye ekonomisinin son 15 yılını değerlendiren **ESIAD** Başkanı Sivri, cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyledi

Ege Sanayici ve İşadamları Derneği (ESIAD) Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumunu dernek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi. Toplantıda konuşan ESIAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, kısımlı enflasyon rakamları ve 3. çeyrek büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu söyledi. 2018 yılında

Fadıl Sivri

cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyleyen Sivri, sözlerini şöyle sürdürdü: "Cari açığa doğrudan etki edecek, elektronik, petrokimya, ilaç ve makineler alanında yapısal desteklere, hızlı, seçim ekonomisinde pusulamızı kaybetmeden, doğrudan yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyacımız var. Büyük yatırımlar, büyük alan ve stratejik planlama gerektiriyor. Kümelenme altyapısını geliştirmeye ihtiyacımız var. Her zaman bölgesel teşvikler tam

olarak yeterli olmuyor. Sektörel ve stratejik teşviklerin, arazi ve arsa üretimi konusunda, yatırım alanları konusunda bürokrasi tarafında hazır hale getirilmesi de gerekiyor. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz, düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli. Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var." **ESIAD**

Muhittin Bilget

Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise 2002 ve 2017 yılları arasındaki büyüme oranlarını karşılaştırdı. 15 yılda ortalama yüzde 5.8 büyüme yaşandığını belirten Bilget, "2016 yılında 3. çeyrekte büyüme -0,8 iken bu yıl 11,7 büyüme var. Bunda 15 Temmuz'un da etkisi var. Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ülke ekonomisindeki payı istikrarlı şekilde düşüyor. Bir taraftan iyi olarak değerlendirilebilir bir taraftan da sakınması gerekir" dedi. (DHA)

ESİAD, Türkiye ekonomisini ve 2018 yılı beklentilerini ele aldı

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) tarafından düzenlenen “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” konulu toplantıda 2002-2017 yılları arasında Türkiye ekonomisi değerlendirilerek, 2018 yılına ilişkin beklenti ve öneriler ele alındı.

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu çalışmaları ışığında 2018 yılında ekonomik beklentilerin değerlendirildiği toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, “Ülkemiz özellikle üçüncü çeyrekte gerçekleşen çift haneli büyüme ile dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi oldu. Tabii ki bu büyüme oranında baz etkisini ve başta KGF olmak üzere çeşitli destek enstrümanlarının etkisini göz ardı etmemek gerek. Ancak, büyüme oranlarından çok büyümenin niteliği önem arz ediyor. Büyümede yatırımların katkısı 2,4 düzeyinden 3,6 düzeyine yükseldi. Bu olumlu gelişmenin devam etmesi gerektiğine inanıyoruz Türkiye’nin küresel pazar payını büyütmenin yolu daha fazla katma değer yaratmaktan, ara malı üretimindeki artışla ithalatın azaltılmasından geçiyor. 2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemler kısa vadede acilen hayata geçirilmeli. Buna örnek olarak, ara malı üretimi, petrokimya, teknoloji ürünleri, makine gibi sektörlerle odaklanan yapısal desteklerin ve kümelenme alt yapısının başta mega yatırımlar için olmak üzere en kısa sürede sağlanması gerekiyor. Küresel rekabet içerisinde yer bulabilmek için sadece düşük maliyetli seri üretimle değil, katma değerli, inovasyona dayalı üretimle büyümemiz gerektiğini unutmamalıyız” dedi.

Kasım ayı enflasyon rakamları ile ilgili de değerlendirmelerde bulunan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sivri;

“Maalesef yüksek enflasyon ve yüksek büyüme bir arada sürdürülebilir kavramlar değil. Bu nedenle, 2002-2009 yılları arasında uyguladığımız mali disiplin, sıkı para politikası ve bunun sonucunda fiyat istikrarı odaklı ekonomi gündemimize bir an önce geri dönülmesi elzemdir” diye konuştu.

Açılış konuşmasının ardından ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, Ekonomik Gözlem Grubu üyeleri Sıtkı Şüküner ve Saim Uysal “2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler” sunumunu gerçekleştirdiler.

“SÜRDÜRÜLEBİLİR OLARAK %6 BÜYÜMEYE İHTİYAÇ VAR”

Başkan Sivri’nin ardından söz alan ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Ekonomik Gözlem Grubu Başkanı Muhittin Bilget, “Ülkemizin 15 yıllık büyüme ortalaması 5,8. Son büyüme rakamlarına baktığımızda tarımın ülke ekonomisinde payının düştüğünü görüyoruz. Büyümenin kalitesinde ise dikkate değer bir iyileşme var. Maliye politikalarının gevşetilmesi ve Kredi Garanti Fonu’nun kullanımı her ne kadar katkı vermiş olsa da, büyüme kalitesinde sanayi üretimi ve ihracattan kaynaklanan bir iyileşme söz konusu. Ancak, işsizlik iki haneli kalmaya devam edecek gibi görünüyor. İşsizliği tek haneye çekebilmek için ülkemizin sürekli ve sürdürülebilir olarak en az %6 büyümeye ihtiyacı var” dedi.

Cari açığın dış ticaret açığından ve sanayinin dışa bağımlılığından kaynaklanan yapısal bir sorun olduğunu değerlendiren Bilget, bunun çözümünün hammadde ve ara malının Türkiye’de üretilmesini destekleyecek reformlar ile orta ve uzun vadede gerçekleşebileceğini ifade etti. “Cari açığın

GSYH’nın %5’i veya altında tutulabilmesi için finansmanının doğrudan yatırımlar ile sağlanması gerekli” dedi.

“TASARRUFLAR ARTMALI”

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu Üyesi Saim Uysal ise, tasarrufların artması gerektiğine dikkat çekerek “Bizim son dönemlerde yaşadığımız enflasyon hem maliyet hem talep kaynaklı. Yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 12. Burada kur baskısı ve ÜFE’nin de rolünü görmeliyiz. Kur yükseldiği zaman girdilerin fiyatı yükseltiyor, o da ÜFE’yi yükseltiyor. ÜFE’deki artış da birkaç ay içerisinde TÜFE’ye yansıyor” dedi.

Cari açık konusunda da değerlendirmelerde bulunan Uysal, “Üretimi artırmalı, aynı zamanda üretimde ithalatın payını düşürmeliyiz. Zira, hem cari açık hem de dış ticaret açığı verdiğiniz takdirde büyüme istediğiniz seviyede olmaz.

2017 yılında finansmanın dörtte üçünü sıcak para ile sağlayabildik. Cari açık sorunun ilacı ülke olarak tasarruf oranımızı artırmamızdır” dedi.

ESİAD üyeleri arasında gerçekleştirilen “Türkiye Ekonomisine İlişkin 2018 Yılı ESİAD Beklentileri” anketinin sonuçlarının da paylaşıldığı toplantı, yeni üyelere rozet takdim edilmesiyle sona erdi.

(Ege Basın Grubu)

EGE SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Ekonominin 15 yılı masaya yatırıldı

EGE Sanayici ve İşadamları Derneği (ESIAD) Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumunu dernek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi. Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı sunumu gerçekleştiren **ESIAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget, Türkiye ekonomisini 2002 ve 2017 yılları arasındaki farklılıklarla değerlendirdi. Toplantıda konuşan **ESIAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri** de "Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var" diye konuştu.

'Cari açık oranını düşürmek gerek'

2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyleyen **ESIAD** Başkanı Sivri, "Kredi Garanti Fonu gibi piyasaya destek veren araçların devreye girmesi ve kamu yatırımlarıyla dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olduk. Bu yönde rakamların yükseldiğini görüyoruz. Bu da bize hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösteriyor. Bildiğiniz gibi piyasa bazı yavaşlamalar yaşıyor. Cari açığa doğrudan etki edecek, elektronik, petrokimya, ilaç ve makineler alanında

yapısal desteklere, hızlı, seçim ekonomisinde pusulamızı kaybetmeden, doğrudan yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyacımız var. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz, düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli."

'Kendi paramızla yaşıyormuşuz'

İşsizlik oranına değinen **ESIAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget de sunumunda, "İşsizlik oranı çok değişmedi. 15 sene içinde iş gücüne katılma oranı yüzde 44'ten 54'e geldi. Her yıl 1

ila 1.5 milyon insan iş gücüne katılıyor. İstikrarlı büyürsek tek haneye gelir. Yoksa geçici olur.

Geniş tanımlı işsizler iş bulmaktan umudunu kesmiş olanlar. İşsizlik yüzde 10,6. Geniş tanımlı olan ise yüzde 18,2. Enflasyon 2003'ten sonra takip edildiğinde tahminimiz yüzde 12 olacağı. 2017 yılı cari açığı ise GSYİH'nin yüzde 5'ine yaklaştı. Bir ülke yüzde 20 oranında tasarruf etmeli. 2002 yılında tasarruf oranı 18,6 olurken, 2017'de ise 14,6. Biz 2002 yılında kendi paramızla yaşıyormuşuz."

'Geleceğin ekonomisi denilen alanlara yatırım yapılmalı'

ESİAD Başkanı Sivri, "Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var" dedi.

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, "Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var." dedi. Dernek binasında ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu tarafından hazırlanan "2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler" konulu toplantıda konuşan Sivri, 3. çeyrekteki büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu belirtti. Büyümenin niteliğinin olumlu yönde bulunduğunu anlatan Sivri, "Daha önce yatırımdan çok tüketim harcamalarına ağırlık verildiğini, kamu yatırımlarının payının çok olduğunu, özel sektörün üretime yönelik desteklenmesi gerektiğinden bahsetmiştik. Bu yönde rakamların yükseldiğini görüyoruz. Bu da bize hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösterdiğini düşünüyoruz." diye konuştu.

Türkiye ekonomisinin cari açığa direkt etki edecek ve doğrudan

yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyaç duyduğunu aktaran Sivri, büyük yatırımların büyük alan ve stratejik planlama gerektiğine işaret etti. Sivri, şöyle konuştu: "Kümeleme altyapısı geliştirme ihtiyacımız var. Her zaman bölgesel teşviklerin tam olarak yeterli olmuyor. Sektörel ve stratejik teşviklerin, arazi ve arsa üretimi konusunda, yatırım alanları konusunda bürokrasi tarafında hazır hale getirilmesi de gerekiyor. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli."

ESİAD Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget de gerçekleştirdiği sunumda 2002 ve 2017 yılı Türkiye ekonomisini değerlendirdi. Türkiye'nin son 15 yılda ortalama yüzde 5,8 büyüme yaşandığını hatırlatan Bilget, "15 sene içinde iş gücüne katılma oranı yüzde 44'ten 54'e geldi. Her yıl 1-1,5 milyon insan iş gücüne katılıyor. Genç nüfus ve nüfus artışının doğal sonucu. İstikrarlı büyürsek tek haneye gelir. Yoksa geçici olur." ifadelerini kullandı. (İzmir, aa)

ESİAD: Pek çok alana yatırım yapmak gerek

ESİAD Başkanı Sivri, Türkiye ekonomisinin değerlendirildiği toplantıda, ekonomik büyümenin niteliğinin olumlu olduğunu belirterek, "Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek" dedi

ESİAD Ekonomik Gözlem Grubu'nun hazırladığı '2018 Yılında Türkiye Ekonomisi: Beklentiler ve Öneriler' sunumunu dernek binasında düzenlenen toplantıyla gerçekleştirdi. Toplantıda konuşan **ESİAD** Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, kasım ayı enflasyon rakamları ve 3. çeyrek büyüme rakamlarının beklentilerin üzerinde ve olumlu gelişmelere ışık tutacak düzeyde olduğunu söyledi. Başkan Sivri, "Kredi Garanti Fonu gibi piyasaya destek veren araçların devreye girmesi ve kamu yatırımlarıyla dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden biri olduk. Büyümenin niteliği olumlu. Daha önce yatırımdan çok tüketim harcamalarına ağırlık verildiğini, kamu yatırımlarının payının çok olduğunu, özel sektörün üretime yönelik desteklenmesi gerektiğini söylemiştik. Bu yönde rakamların yükseldiğini görüyoruz. Bu da bize hangi yöne gitmemiz gerektiğini gösteriyor. Bildiğiniz gibi piyasa bazı yavaşlamalar yaşıyor. Bunun geçici mi yoksa yapısal önlemlerle önünün alınabilir olup olmadığını konuşacağız" dedi.

CARI AÇIK ORANI

2018 yılında cari açık oranını düşürücü önlemlerin kısa vadede hayata geçirilmesi gerektiğini söyleyen Sivri, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Cari açığa doğrudan etki edecek, elektronik, petrokimya, ilaç ve makineler alanında yapısal destekle-

re, hızlı, seçim ekonomisinde pusulamızı kaybetmeden, doğrudan yatırımları tetikleyecek önlemlere ihtiyacımız var. Büyük yatırımlar, büyük alan ve stratejik planlama gerektiriyor. Kümelenme altyapısını geliştirmeye ihtiyacımız var. Her zaman bölgesel teşvikler tam olarak yeterli olmuyor. Sektörel ve stratejik teşviklerin, arazi ve arsa üretimi konusunda, yatırım alanları konusunda bürokrasi tarafında hazır hale getirilmesi de gerekiyor. Küresel rekabette yer bulmaya devam edebilmemiz, düşük maliyetli seri üretimin yanında katma değerli ürün üretmek de önemli. Geleceğin ekonomisi denilen pek çok farklı alana yatırım yapmak gerek. Geçmişte yapılan bazı doğru uygulamaların tekrar gündeme getirilmesine ihtiyaç var." **ESİAD** Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Bilget ise 2002 ve 2017 yılları arasındaki büyüme oranlarını karşılaştırdı. 15 yılda ortalama yüzde 5.8 büyüme

yaşandığını belirten Bilget, "2016 yılında 3. çeyrekte büyüme -0,8 iken bu yıl 11,7 büyüme var. Bunda 15 Temmuz'un da etkisi var. Bütün alanlarda büyüme iyi, ancak tarımın ülke ekonomisindeki payı istikrarlı şekilde düşüyor. Bir taraftan iyi olarak değerlendirilebilir bir taraftan da sakınılması gerekir" dedi.

Sektörlerin 2002 ve 2017 yıllarındaki büyüme oranlarını karşılaştıran Bilget, "Tarım yüzde 9,7'den yüzde 6,6'ya, sanayi yüzde 17,7'den yüzde 20'ye, inşaat yüzde 4,3'ten yüzde 7,7'ye, hizmetler yüzde 69,6'dan yüzde 66,1'e geldi. İnşaatın büyüme payının nedeni, inşaatın kayıt altına girmesi. Hizmetler 3 puan kaybederken bunu sanayi almış. İnşaat 2 puan kazanmış, tarım kaybetmiş. Fark edilen bir şey var; tarım geriye gidiyor. İnşaat malzemeleri ise ithalata karşı ihracat fazlası veren tek sektör. Elmayla armutu karıştırmamız gerek" diye konuştu. **DHA**